

## Spis treści

|                                                                                                                                     |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Wprowadzenie .....                                                                                                                  | 7        |
| <b>1. Polityka regionalna Unii Europejskiej .....</b>                                                                               | <b>9</b> |
| 1.1. Geneza polityki regionalnej – wprowadzenie .....                                                                               | 9        |
| 1.2. Cele polityki strukturalnej Unii Europejskiej .....                                                                            | 15       |
| 1.3. Instrumenty finansowe polityki regionalnej Unii Europejskiej .....                                                             | 17       |
| 1.3.1. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – ( <i>European Regional Development Fund – ERDF</i> ) .....                         | 19       |
| 1.3.2. Europejski Fundusz Społeczny – ( <i>European Social Fund – ESF</i> ) .....                                                   | 21       |
| 1.3.3. Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej – ( <i>European Agriculture Guidance and Guarantee Fund – EAGGF</i> ) ..... | 21       |
| 1.3.4. Finansowy Instrument Wsparcia Rybołówstwa – ( <i>Financial Instrument for Fisheries Guidance – FIFG</i> ) .....              | 22       |
| 1.3.5. Fundusz Spójności – ( <i>Cohesion Fund – CF</i> ) .....                                                                      | 23       |
| 1.4. Inicjatywy Wspólnotowe .....                                                                                                   | 24       |
| 1.4.1. Interreg .....                                                                                                               | 26       |
| 1.4.2. URBAN .....                                                                                                                  | 26       |
| 1.4.3. LEADER – Sieć Współpracy na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich .....                                                           | 27       |
| 1.4.4. EQUAL .....                                                                                                                  | 27       |
| 1.5. Zasady wspólnotowej polityki regionalnej .....                                                                                 | 29       |
| 1.5.1. Zasada subsydiarności .....                                                                                                  | 30       |
| 1.5.2. Zasada partnerstwa .....                                                                                                     | 31       |
| 1.5.3. Zasada koncentracji zasobów .....                                                                                            | 31       |
| 1.5.4. Zasada dodatkowości zasobów .....                                                                                            | 32       |
| 1.5.5. Zasada programowania .....                                                                                                   | 32       |
| 1.5.6. Zasada kompatybilności .....                                                                                                 | 33       |
| 1.5.7. Zasada koordynacji .....                                                                                                     | 33       |
| 1.5.8. Zasada elastyczności .....                                                                                                   | 33       |
| 1.5.9. Zasada spójności .....                                                                                                       | 34       |
| 1.5.10. Zasada komplementarności .....                                                                                              | 34       |

|                                                                                                                                                                                                                               |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1.6. Polityka regionalna i fundusze strukturalne dla Polski<br>w latach 2007 – 2013 .....                                                                                                                                     | 34        |
| <b>2. Charakterystyka wybranych programów operacyjnych<br/>oraz system prawny funduszy unijnych .....</b>                                                                                                                     | <b>39</b> |
| 2.1. Charakterystyka programów operacyjnych 2004 – 2006 .....                                                                                                                                                                 | 39        |
| 2.1.1. Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich<br>2004 – 2006 .....                                                                                                                                              | 40        |
| 2.1.2. Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności<br>Przedsiębiorstw .....                                                                                                                                          | 41        |
| 2.1.3. Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja<br>i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój<br>Obszarów Wiejskich .....                                                                                          | 42        |
| 2.1.4. Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo<br>i Przetwórstwo Ryb .....                                                                                                                                                   | 43        |
| 2.1.5. Sektorowy Program Operacyjny Transport .....                                                                                                                                                                           | 44        |
| 2.1.6. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego ...                                                                                                                                                               | 44        |
| 2.1.7. Programy operacyjne na okres programowania 2007 – 2013 ...                                                                                                                                                             | 45        |
| 2.1.8. Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 – 2013 .....                                                                                                                                                                    | 47        |
| 2.2. Regulacje prawa wspólnotowego i krajowego w zakresie<br>wykorzystania funduszy unijnych .....                                                                                                                            | 49        |
| 2.2.1. Ogólne przepisy dotyczące funduszy strukturalnych .....                                                                                                                                                                | 50        |
| 2.2.2. Kwalifikowalność wydatków .....                                                                                                                                                                                        | 52        |
| 2.2.3. Informacja i promocja .....                                                                                                                                                                                            | 54        |
| 2.2.4. Zarządzanie finansami i kontrola .....                                                                                                                                                                                 | 55        |
| 2.2.5. Pomoc publiczna .....                                                                                                                                                                                                  | 57        |
| 2.2.6. Fundusze strukturalne oraz Fundusz Spójności .....                                                                                                                                                                     | 60        |
| 2.2.7. Znaczenie regulacji prawa krajowego przy realizacji<br>i badaniu projektu .....                                                                                                                                        | 62        |
| 2.3. Regulacje prawa wspólnotowego funduszy unijnych w okresie<br>programowania 2007 – 2013 .....                                                                                                                             | 65        |
| 2.4. Wytyczne krajowe w zakresie realizacji projektów<br>współfinansowanych ze środków EFS .....                                                                                                                              | 69        |
| 2.4.1. Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia<br>i przekazywania danych w formie elektronicznej .....                                                                                                                       | 71        |
| 2.4.2. Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie<br>sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości<br>w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu<br>Spójności w okresie programowania 2007-2013 ..... | 71        |

|                                                                                                                                                             |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 2.4.3. Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 .....     | 73         |
| 2.4.4. Wytyczne w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń .....                                                                                    | 75         |
| 2.4.5. Wytyczne w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 .....                                                                         | 76         |
| 2.4.6. Wytyczne w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym .....                                        | 78         |
| 2.4.7. Wytyczne w zakresie sprawozdawczości .....                                                                                                           | 79         |
| <b>3. Europejski Fundusz Społeczny – instrument finansowy Unii Europejskiej w zakresie kreowania polityki zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich .....</b> | <b>83</b>  |
| 3.1. Geneza Europejskiego Funduszu Społecznego .....                                                                                                        | 83         |
| 3.2. Obszary wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego .....                                                                                              | 85         |
| <b>4. System zarządzania i poziomy kontroli środków strukturalnych w aspektach wprowadzanych rozwiązań księgowych .....</b>                                 | <b>95</b>  |
| 4.1. Zakres księgowego wyodrębnienia finansowania ze środków pomocowych .....                                                                               | 95         |
| 4.2. Ewidencja kosztów i wydatków projektu .....                                                                                                            | 95         |
| 4.3. Zakładowy Plan Kont .....                                                                                                                              | 105        |
| 4.4. Polityka rachunkowości .....                                                                                                                           | 106        |
| 4.5. Kontrola wewnętrzna .....                                                                                                                              | 125        |
| <b>5. Zakres, obszary, technika i metody audytu projektu finansowanego ze środków unijnych .....</b>                                                        | <b>129</b> |
| 5.1. Audyt skuteczności systemu zarządzania i kontroli projektem .....                                                                                      | 130        |
| 5.2. Badanie zasad rachunkowości i prawidłowości systemu raportowania oraz wydatków kwalifikowanych .....                                                   | 131        |
| 5.3. Zakres audytu .....                                                                                                                                    | 134        |
| 5.4. Obszary, technika i metody przeprowadzania audytu .....                                                                                                | 137        |
| 5.5. Dokumentacja robocza z audytu .....                                                                                                                    | 140        |
| 5.6. Rodzaje opinii oraz raport z audytu .....                                                                                                              | 140        |
| <b>6. Kwalifikowalność wydatków w projekcie .....</b>                                                                                                       | <b>143</b> |
| 6.1. Zasady uznawania wydatków za kwalifikowalne .....                                                                                                      | 145        |
| 6.1.1. Zasady kwalifikowalności wydatków w okresie programowania 2007 – 2013 .....                                                                          | 146        |
| <b>7. Opodatkowanie środków unijnych podatkiem dochodowym od osób prawnych i fizycznych .....</b>                                                           | <b>153</b> |
| 7.1. Dotacje w podatku dochodowym od osób prawnych .....                                                                                                    | 153        |
| 7.2. Dotacje w podatku dochodowym od osób fizycznych .....                                                                                                  | 155        |

|                                                                                                                                     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>8. Opodatkowanie VAT</b> .....                                                                                                   | 167 |
| 8.1. Podstawa opodatkowania, moment powstania obowiązku<br>podatkowego, zasady odliczania VAT naliczonego .....                     | 167 |
| 8.2. Dokumenty uprawniające do odliczenia .....                                                                                     | 169 |
| 8.3. Moment odliczenia .....                                                                                                        | 170 |
| 8.4. Warunki uzyskania zwrotu na rachunek bankowy .....                                                                             | 172 |
| 8.5. Ograniczenia w odliczaniu VAT naliczonego zawartego w zakupach<br>finansowanych z funduszy unijnych .....                      | 176 |
| 8.6. Ograniczenia w odliczaniu VAT naliczonego od importu usług .....                                                               | 182 |
| 8.7. Ograniczenia w odliczaniu VAT naliczonego, gdy wydatek<br>nie stanowi kosztu uzyskania przychodów .....                        | 183 |
| 8.8. Ograniczenia w odliczaniu VAT naliczonego przy nabyciu usług<br>noclegowych i gastronomicznych .....                           | 187 |
| 8.9. Ograniczenia w odliczaniu VAT naliczonego spowodowane<br>niewłaściwymi dokumentami .....                                       | 188 |
| 8.10. Rozliczanie otrzymanych dotacji i środków pomocowych<br>przy sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej z VAT .....                 | 189 |
| 8.11. Rozliczanie podatku naliczonego proporcją .....                                                                               | 189 |
| 8.12. Zasady określania proporcji w odliczaniu VAT .....                                                                            | 190 |
| 8.13. Szczegółowe zasady określania proporcji .....                                                                                 | 191 |
| 8.14. Sytuacje, w których nie stosujemy proporcji .....                                                                             | 194 |
| 8.15. Korekty VAT związane z późniejszą sprzedażą, zmianą przeznaczenia<br>środków trwałych finansowanych z funduszy unijnych ..... | 195 |
| 8.16. Towary i usługi finansowane ze środków pomocowych,<br>dla których obniża się stawkę podatku .....                             | 197 |